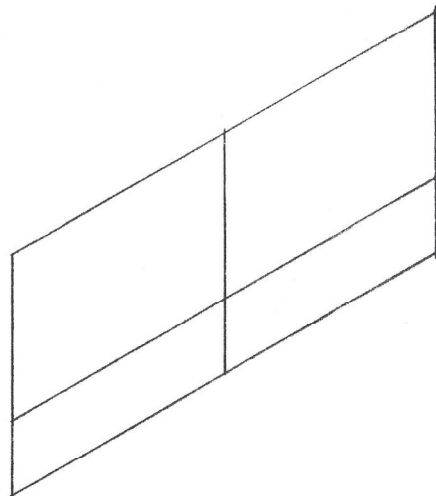

**VOLIERE OG
INVENTAR TIL
HØNSEHUSET**

VOLIERE:

Når man skal lave voliere - både indvendige og udvendige - kan det godt betale sig at lave dem i en størrelse, hvor der ikke går for meget tråd til spilde. Vælger man at bruge "minktråd" eller punktsvejst tråd, kan det godt blive dyrt med for stort spild.

Laver man udv. voliere, er det bedst at bruge finmasket tråd enten 10 x 20 mm eller 12 x 25 mm i firkantede masker, en tråd der holder fugle ude af volieren, såfremt der også er tag eller tråd over den.

Skal man lave flere voliere i fortsættelse af hinanden, kan man lave dem i et modul, således at der kan flyttes rundt med de forskellige elementer.

En udvendig voliere kan deles op i følgende elementer:

1. Bund - kant mod jord - underlag.
2. Rammer - evt. døre
3. Overdækning

I det efterfølgende beskrives en enkelt voliere, men oftest bygger man enten en stor voliere og placere en del skillerum i den, eller også bygger man flere voliere ved siden af hinanden.

1. Bund: Bunden i en voliere til høns eller duer bør være godt drænet, således at evt. regnvand hurtigt synker ned i jorden og således at volieren er tør at færdes i.

F.eks. kan man lægge fliser eller mursten med lidt afstand og ovenover have et sandlag på ca 10 - 15 cm. Den faste underbund gør at sandlaget er nemt at udskifte.

Som kant - sokkel - mod jord, hvor de enkelte voliererammer placeres, kan man med fordel bruge en flise på højkant som "sokkel", et værn mod evt. rovdyr udefra.

2. Rammer: Alt afhængig af, hvor stor en voliere man laver, vælges trædimensionerne til rammerne. Længder under 2 m kan udføres af 22 x 45 mm høvlet træ eller 38 x 56 mm lægter. Vælger man at bygge voliere efter et modul svarende f.eks. til 90 cm bred $\frac{1}{2}$ " minktråd, kan man lave nogle elementer på ca. 190 cm i bredden og f.eks. 180 cm høje.

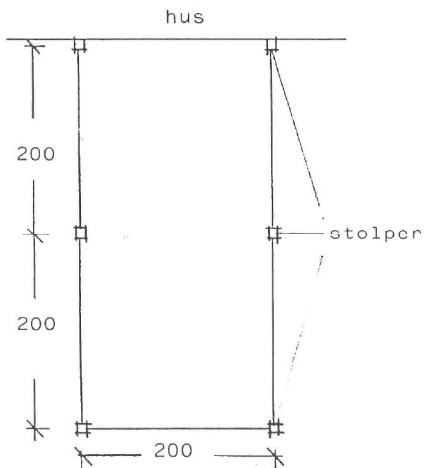
Volieren opbygges ved at placere trykimprægnerede stolper 75 x 75 mm - se tegn.2. - og imellem disse stolper fastgøres rammerne. Rammerne samles - se tegn. 2 fig.1. De nederste 60 cm af rammen udføres med f.eks. eternitbeklædning for at skærme mod træk - element I - f.eks. kun i siderne og mellem volierene. Foran placeres så dør og f.eks. grøntsagskasse - element II. De forskellige typer kan byttes rundt og ændres som man nu har brug for.

3. Overdækning: Alt afhængig af hvilke dyr man har, bør man overdække volieren med vandtæt tag eller trådvæv - eller en kombination af begge dele. Alle dyr har brug for at få regnvand - at blive vasket - en gang imellem, og er bunden og drænlaget i orden, har man også en tør voliere.

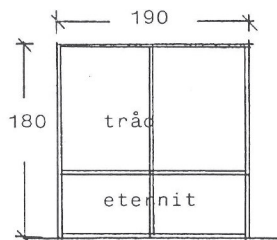
Er volieren opbygget med stolper jfr. tegn. 3 og med vandret liggende åse, er det nødvendig med lægter 38 x 56 mm pr. ca 90 cm til at bære klare tagplader - se tegn. 4. Er der fald på taget, husk da tagrende til at lede vandet til siderne eller til afløb.

MINDRE VOLIERE:

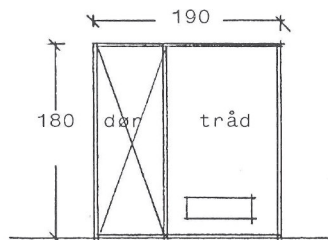
Ved mindre voliere kan man lave sokkel ved hjælp af en bundramme af trykimprægneret træ, hvorpå der så kan udføres drænlag og sand.

Voliere plan 1:50

Element I - side

Element II - gavl

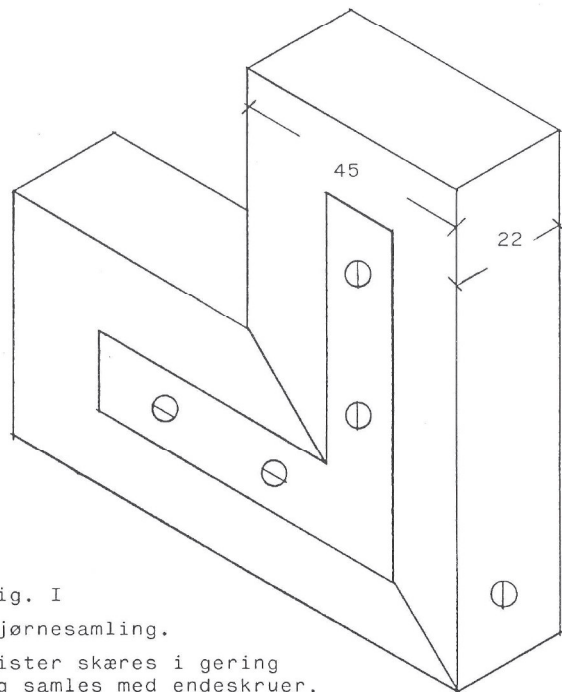
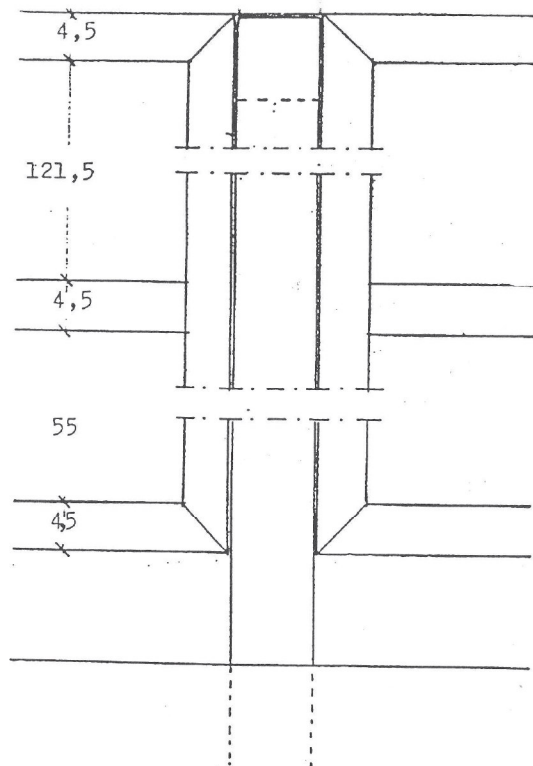

Fig. I

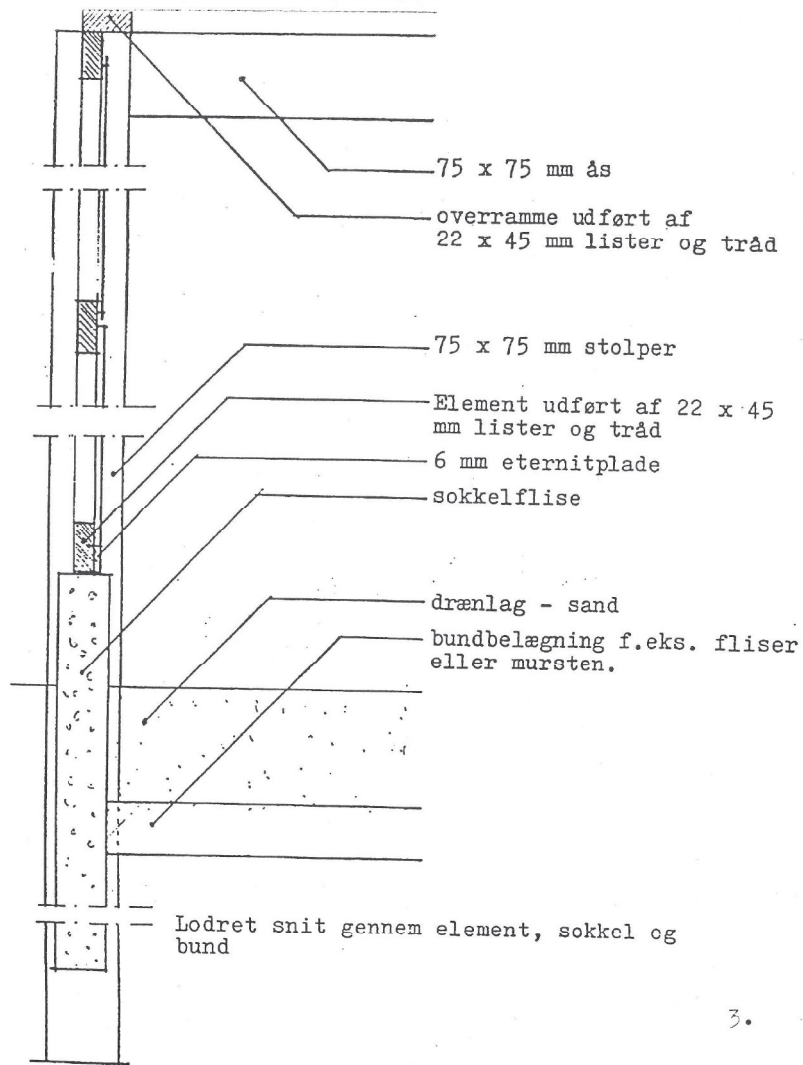
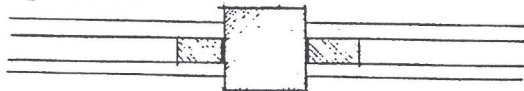
Hjørnesamling.

Lister skæres i gering og samles med endeskruer, hvor der bores for. Hjørneband monteres med 3/4 " skruer.

alle mål er cm.

Vandret snit gennem stolpe
og element

75 x 75 mm ás

overramme udført af
22 x 45 mm lister og tråd

75 x 75 mm stolper

Element udført af 22 x 45
mm lister og tråd

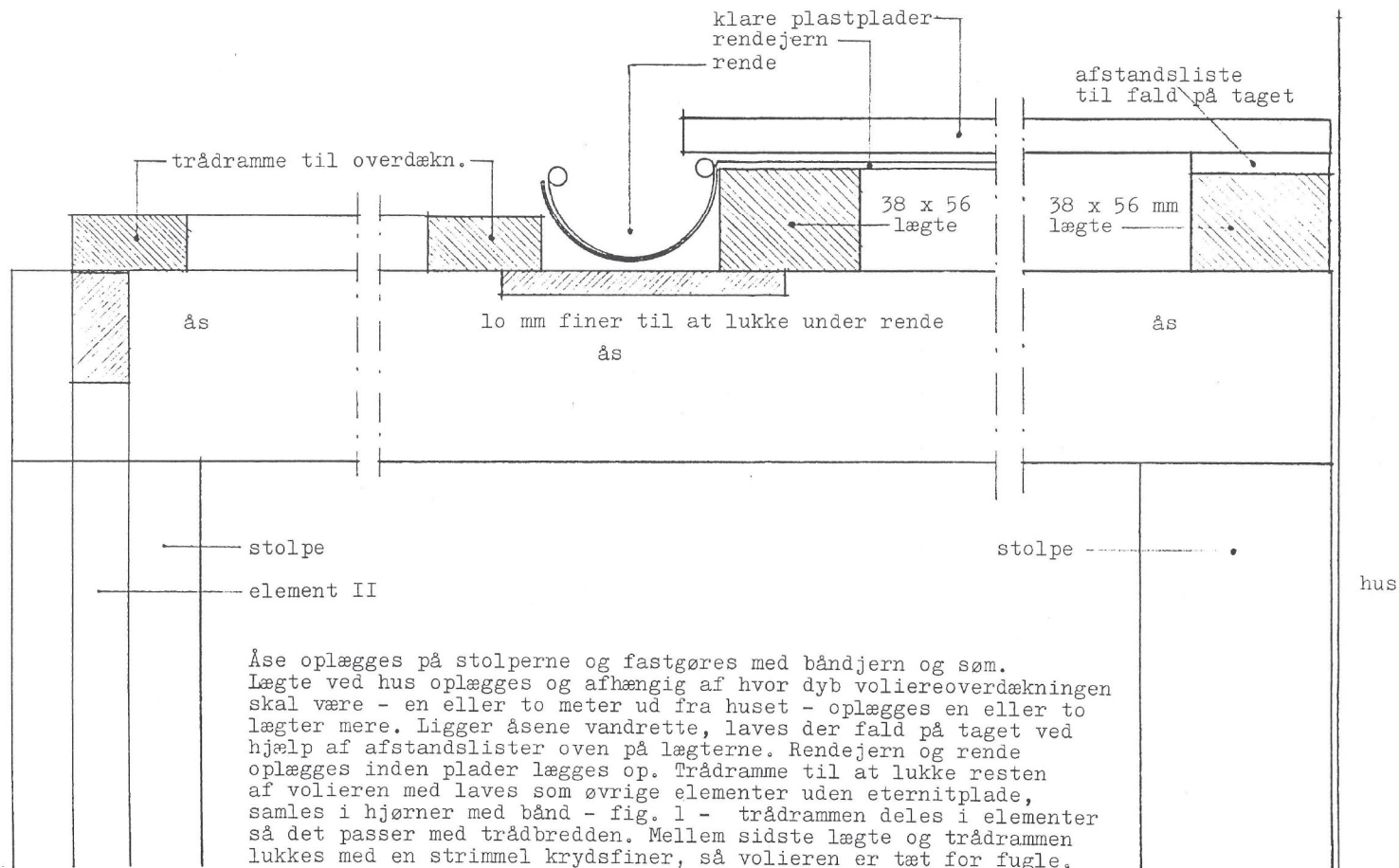
6 mm eternitplade

sokkelflise

drænlag - sand

bundbelægning f.eks. fliser
eller mursten.

Lodret snit gennem element, sokkel og
bund

Indvendige voliere:

Indvendige voliere kan laves efter helt samme princip som udvendige.

Man vælger en størrelse på rammer og skillerum, således at det er muligt at flytte rundt indenfor det givne areal.

Har man indrettet sit hus med fodergang foran f.eks. - kan man lave adskillelse - skillevægge mellem de enkelte rum - flytbare alt efter årstiden og det behov, man har for store eller små rum.

Skillevæggen ud mod gangen opbygges af 22 x 45 mm lister med minktråd, skydedøre og lukkede felter til evt. reder eller gødningsbrædt - se tegn. 6.

De enkelte skillerum udføres ligeledes af 22 x 45 mm lister, eternitplade eller masonitplade og minktråd. Dybden på de enkelte rum, bredde af gange m.v. afhænger af de enkelte hustyper. Vælg dog dybde på rum på ca. 150 - 200 cm og en gangbredde på ca 90 - 120 cm.

Vælger man en smal gang er det en fordel at anvende skydedøre. Som skydeskinne kan anvendes en gardinstang, hvis man er lidt snild eller et almindeligt skydedørsbeslag til billige penge - kan fåes på bygge-markedet.

Inventar:

Gødningsbrædt og siddepinde laves lettest af eternitplade og lægter - se tegn. 7.

Reder: - her kan alt næsten anvendes. Dog bør man være opmærksom på, at en rede skal være let at rengøre - at holde fri for utøj m.v. Til dværghøns kan anvendes en plastspand - 10 l spand med låg - skær et ovalt hul i siden ca 8 cm fra bunden og ca 20 cm høj, og man har en god rede, let at rengøre og at holde fri for utøj.

Man kan også til store høns anvende standard-reder, men til enkelte stammer er det nok lidt store forhold. En rede kan laves af en kasse - evt. kun en kasse uden låg - eller også med låg og åbning. Se tegn. 8.

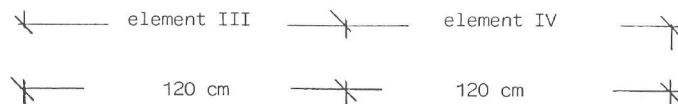
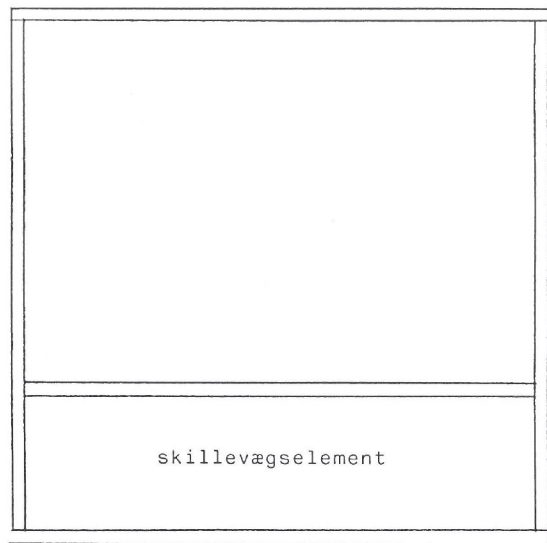
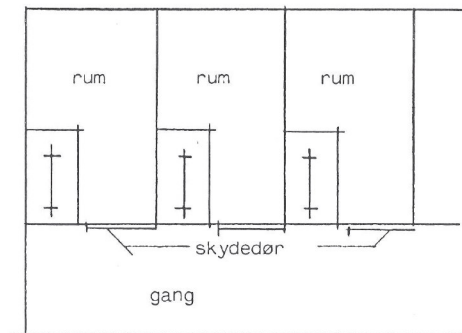
Trug: - man kan her både til voksne dyr og kyllinger anvende færdiglavede trug. Let at rengøre og nemme at vedligeholde. Oftest udført i plast eller galvaniseret materiale.

Trug kan man også selv lave f.eks. af plasttagrender. Anvend et endestykke og et stykke rende og ophæng laves af rendejern - et nemt trug at rengøre, og man bestemmer selv højden det skal hænge i.

Man kan også selv lave kyllingetrug af f.eks. 8 mm krydsfiner. En brugbar størrelse er f.eks. 8 cm bred bund, 6 cm høje sider og 1 m lang. Samles med lim og små søm - ende og overpind laves iflg. tegning. Trugget lakeres med klar lak så det er nemt at rengøre.

Der er mange ting, der kan anvendes som trug - foretræk dog altid ting der er nemme at rengøre.

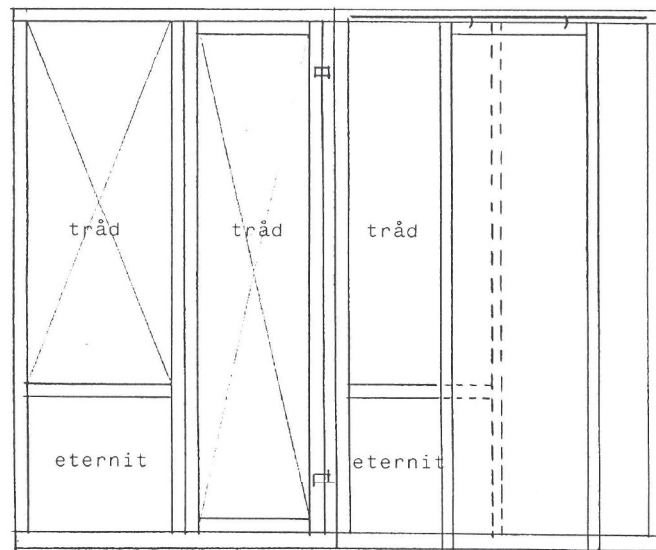
Plan af hus - rum og gang

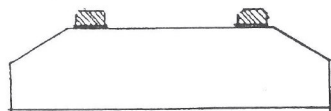

140

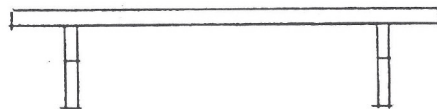

60 cm

endestykke med siddepinde
dobbelte række. Mål: 1 : 10. enkelt
mål 1:10

siddepind monteret, set forfra.

SIDDEPINDE:

Siddepinde laves af høvlet træ ca. 25 mm tykke og ca. 45 mm brede, alt efter race. Siddepinde stryges på kanten med høvlen så der ikke er skarpe kanter og stryges over med en gang karbolineum hvorved de lettere holdes fri for utøj.

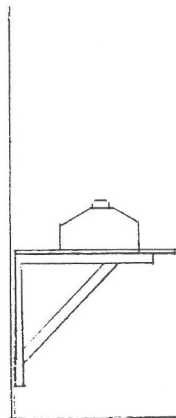
SIDDEPINDE PÅ SKAMMEL:

Som vist på tegningen er nemme at flytte ved rengøring af gødningsbrættet og laves f.eks. af 8 mm. vandfast krydsfiner ca. 20 - 25 cm. høje, alt efter race, nogle dvægracer gerne mindre. Fremgangsmåden ses bedst af tegningen.

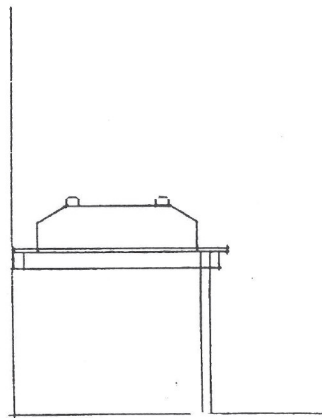
GØDNINGBRÆDT:

Laves bedst af 6 mm. glat eternitplade, der lægges (evt. skrues) på lister der er 22 mm. tykke og 45 mm. brede og er lagt på tværs af lægtestykker der er sømmet eller skruet i side- eller skille-væg.

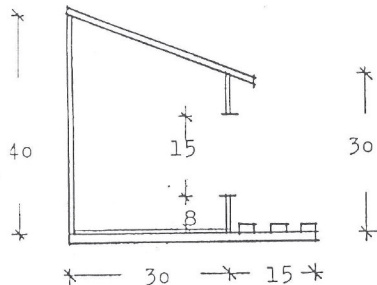
Eternitpladen stryges med jævne mellemrum (et par gange om året) på undersiden med karbolineum, - for at forebygge mod utøj.

snit af gødningsbrædt
med enkelt række pinde

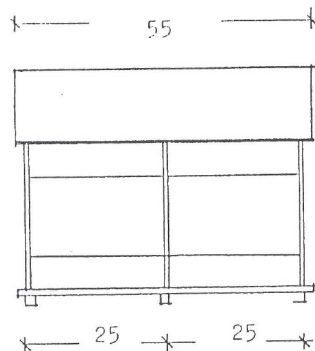
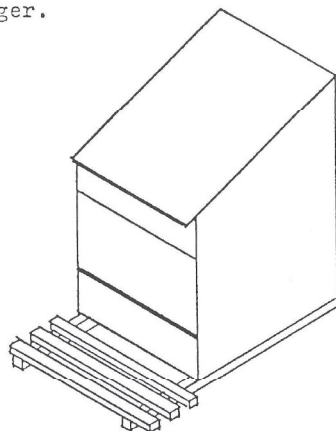

dobbelte række siddepinde
hvor afstanden afpasses
efter halelængde på dyrene.

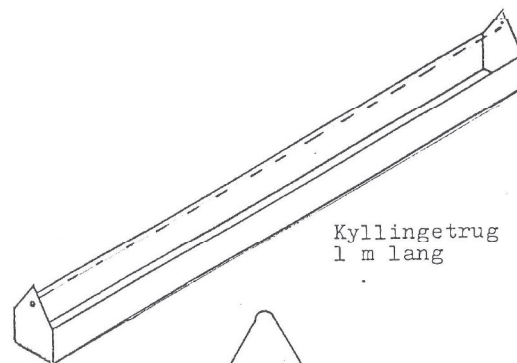

Snit i rede 1:10

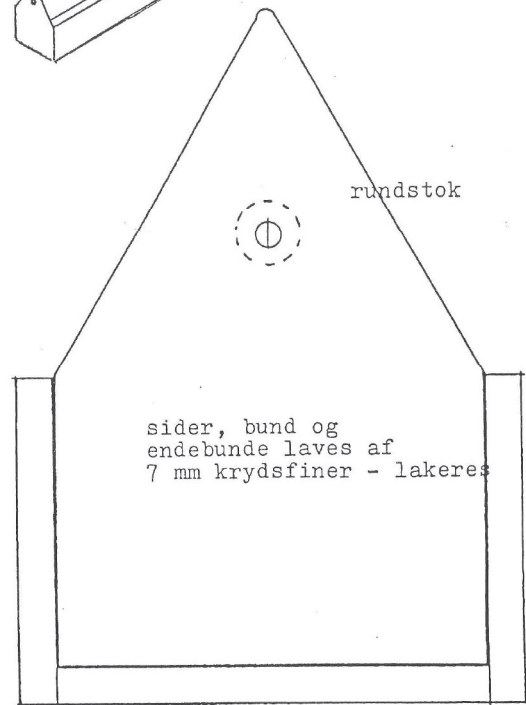
Reden kan udføres af krydsfiner, spånplade eller brædder ca. 10 - 15 mm tykke flager.

Rede set forfra - dobbelt

Kyllingetrug
1 m lang

sider, bund og
endebunde laves af
7 mm krydsfiner - lakeres

rundstok

13 cm.

6 cm

Snit 1:1 gennem kyllingetrug

8.

PLADSFORHOLD

Ved indretning af huse, voliere - trugplads, antal reder m.v. spørger man ofte - Hvor meget plads skal man bruge?

Plads til høns afhænger meget af hvilke racer stor eller dværg - lette racer eller svære, men i det efterfølgende skal jeg forsøge at sætte nogle mål op, som man så kan variere på alt efter egne erfaringer og valg af type dyr - race.

Gulvareal: Store dyr 2 dyr pr. m², mindst 2 m² rum. På samme areal kan holdes ca. 6 dværghøns, altså 3 dyr pr. m².
Dertil høre en udv. voliere, der skal være mindst lige så stor.

Sidepinde: ca. 4 store dyr pr. m pind eller 6 dværge evt. 8 små dværge.

Gødningsbrædt: Til store høns med een pind skal dybden være mindst 50 cm. Til dværge kan 40 cm klare det.

Reder: Der regnes 4 høner pr. rede, men mindst 2 reder pr. rum.

Ser vi på pladsbehov ved kyllinger, kan følgende opstilles. Der bør man nok først skelne mellem store og dværge efter 12 ugers alderen.

Gulvplads. Der kan i starten regnes med 25 - 30 kyllinger pr. m², der skal dog ret hurtigt gives mere plads, ca. 3 uger gamle 20 kyllinger pr. m², 6 uger gamle ca. 15 kyllinger pr. m² og over 8 uger bør de have 1 m² til 10 kyllinger.

VARME

Varmerforhold. Der kan anvendes mange former for varmekilde. Varmen skal de første dage være 32 grd. under kyllingemoderen. Varmen skal gradvis nedbringes, således at der er 30 grd., når kyllingerne er 8 dage, 27 grd.

når de er 14 dage, 23 grd. når de er 3 uger og derefter holdes ca. 20 grd. så længe varme er nødvendigt. Kyllingerummet, årstiden og kyllingernes befjering kan afkorte eller forlænge den tid, kyllingerne skal have varme, så noget bestemt tidspunkt for varmens ophør kan ikke gives. Der bør dog aldrig gives varme mere end 7 uger.

De første dage kyllingerne skal have foder, anvendes et stykke papir eller pap som underlag for foderet, men 3 - 4 dage gamle begynder man med trug. I begyndelsen kan der bruges 1 m trug til ca. 60 kyllinger, men efter 10 dage er man oppe på 1 m trug pr. 50 kyllinger, 3 uger 1 m trug til 40 dyr, 6 uger 1 m trug til 30 dyr, 8 uger 1 m trug til 20 kyllinger.

Danmarks Fjerkræavlforening for Raceavl har fået ny
adresse pr. 1. februar 1995.
Foreningens kontor og adresse er:
Danmarks Fjerkræavlforening for Raceavl
Nørreport-Centret, postbox 1327, 7500 Holstebro

Om at lave en kontrolrede

Der har nu og da være forespørgsel på hjemmelavede kontrolreder, som nu og da anbefales for den effektive opdræt, og der har da også her i bladet været anvisning på en let metode for fremstilling af en brugbar kontrolrede - her er den.

Har man i forvejen en redekasse af passende størrelse, kan man jo nøjes med at konstruere forstykke med faldlem.

Brug lette materialer

Det er bedst at bruge lette materialer til selve faldlemmen, og især vigtigt også til selve redekasserne, idet det er lettere at sætte op, at rengøre og flytte ved evt. omforandring i huset. Det lette materiale til faldlemmen anbefales for at få de små lette hører som Bantam, Ant-verper, Chabos m.v. til at gå på reden, for mærker de først at de skal løfte en »halvtung« faldlem, betragter de det ofte som en forhindring og vil ikke gå på reden, men lægger sine æg alle mulige steder.

Redekassen må heller ikke være for lille

Selve redekassen må heller ikke være for lille og i reglen regner man med, at kontrolreder skal være ca. 5 cm større end reder der ikke har faldlem. Dette fordi der skal være god plads så lemmen falder på plads uden hindringer, og mærker en høne den bliver spærret inde i et for snævert rum, får man den kun på reden en enkelt gang eller to, af ren og skær nysgerrighed.

Målene på skitsetegningen

Er således beregnet på høner af stor race, og kan for dværgene generelt gøres ca. 5 cm mindre i bredde, dybde og højde, altså 30+30+30 cm til enkelt helt små dværgracer måske endnu mindre, men som nævnt kan dette ikke anbefales.

Materialerne

Redekasserne kan fremstilles af 10 mm spånplade eller 4 mm vandfast krydsfiner på lister, ca. 22 mm i firkant. Lemmene af 3 mm finer eller anden let træsort, f.eks. kan man fint bruge nogle pæne stykker fra en appelsinkasse, der saves til i størrelse og pudses pænt af med groft sandpapir og lakeres med pinitex eller skibslak.

Også som forsvindingsrede

Mange beklager sig over hønsene spiser deres egne æg, og at vi ofte henviser til såkaldte forsvindingsreder, og spørger så, hvad det egentlig er for noget.

Forsvindingsreder er reder, hvor ægget ruller ned og beskyttes så hønsene ikke kan nå det, kort sagt forsvinder.

Reden laves helt som ovenfor anført og vist på tegningen, blot saves der hul i redens bund, og der tilsnittes nogle kiler så bunden i redekassen skråner mod huller. Man kan også lave en åbning bagtil mod bagklædningen, og lade hede redebunden skråne bagtil, så ægget triller ned i denne åbning så snart det er lagt.

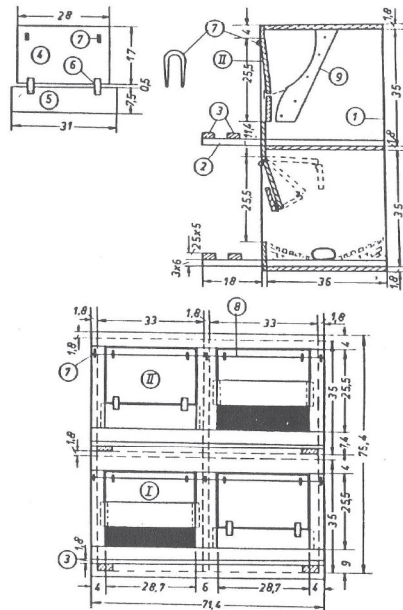
Under redkassen laves en hylde eller skuffe, hvor ægget triller ned og kan samles op, denne skuffe eller hylde må naturligvis føres med skumgummi, flamingo eller andet blødt materiale, så ægget ikke går itu under rulningen, og naturligvis må der ikke være for voldomme "fald", ægget skal nærmest "glide" igennem dette zig-zag eller skal vi bruge udtrykket et sidevendt V.

En forsvindingsrede er bedst at fore med et stykke tæppe, idet hø eller halm kan forhindre æggets løbetur. America Thisted har også færdige kokusmætter med huller for forsvindingsreder.

Fremgangsmåde

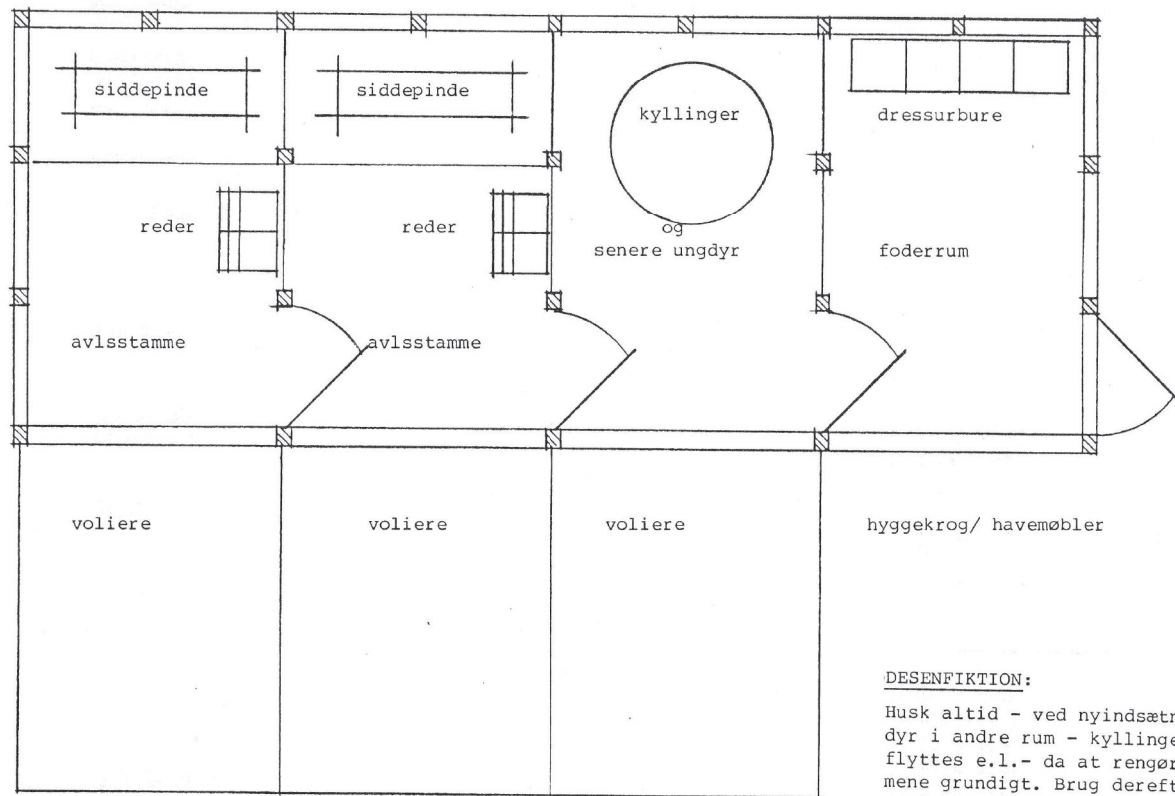
Ved at følge nummereringen på skitsetegningen skulle dette ikke volde større besvær.

1. Bagklædnngen, der kan være 4mm masonite eller vandfast finer, anbringes reden op ad en væg, kan bagklædnngen spares.
2. Tværliste (bæreliste) for flyvebrædtet.
3. Lister for flyvebrædtet.
4. Overstykke for faldlem.
5. Understykke for faldlem.
6. Lette galvaniserede hængsler, gjord eller gummi-stykker.
7. Øsken eller kramper (bruges der galvaniserede kramper, er det klogt at bore for med et tyndt bor i krydsfineren og duppe kramperne på under-siden, da de ellers for let går løse, fil efter, så der ikke er skarpe kanter dyrene kan rive sig på.
8. Galvaniseret jerntråd 2 mm Ø.
9. Kontursavet styrelste, der »styrer« underlemmen på plads, så denne falder ned og »lukker«.

Således stilles reden

- I. Underlemmen sat i klarstilling.
- II. Reden er lukket, underlemmen »låser« så hønen ikke kan komme ud ved egen hjælp.
- III. De stiplede linier viser

FORSLAG TIL GRUNDPLAN OG INDRETNING AF ET GODT HØNSEHUS.

Døre: Alt efter hvor stort huset laves, kan man tage stilling til om det skal være skydedøre (tager ikke plads op) eller som her hængslede døre.

Vand- og ædetrug: kan anbringes i skillerummene så man fodre 2 rum samtidigt.

Foderrum eller foderrum: her er skitseret dressurbure - kan også bruges til kyllinger med kyllingemoder, herved får man et avlsrum mere i avlstiden.

DESENFIKTION:

Husk altid - ved nyindsætning af dyr i andre rum - kyllinger der flyttes e.l. - da at rengøre rummene grundigt. Brug derefter et godt desenfektionsmiddel - klor-kalk eller en jodopløsning og lad rummet stå med dette et døgn inden der lægges nyt strølag - grus e.l. og brug igen desenfektionsmidlet lige før indsætning.